

TOZD-3 — tovarna masivnih polizdelkov MOTNIK

Temeljna organizacija združenega dela TOZD-3 je bila konstituirana v letu 1974. V sodni register je bila vpisana koncem maja 1975 in sicer kot TOZD-1 in TOZD-2. Ob ustanovitvi tega je bilo 42 sodelavcev in smo izdelovali masivne polizdelke iz lesa, kar pomeni, da smo nadaljevali z delom, katerega smo opravljali že pred ustanovitvijo OTZD in pred združitvijo s Stolum Kamnik.

V letu 1973 je bil zgrajen nov lep obrat z postrojenjem za izdelavo masivnih polizdelkov, opremljen z sodobnim ogrevanjem, ekshavstorskimi napravami, sanitarijami in jedilnico, tako da je delo potekalo prav prijetno. Predvidevala se je tudi razširjena proizvodnja. Izdelovali naj bi zahtevnejše polizdelke za potrebe matičnega podjetja za TOZD-1 in TOZD-2.

V letu 1974—1975 so v delovni organizaciji Stol, kakor tudi pri drugih sorodnih organizacijah nastale težave zaradi izvoznega pohištva. Naša temeljna organizacija združenega dela se je preusmerila na izdelovanje kovinskega ogrodja, za katerega je bilo takrat veliko povpraševanje. O težavah zaradi preusmeritve smo že pisali v našem glasilu.

V tozdu 1 se je pokazala potreba za razširitev oblazinjenega pohištva. V Motniku se je v ta namen adaptirala stara delavnica. V njej smo začeli izdelovati manj zahtevne izdelke za tapetništvo. Kolektiv pa se je povečal na 63 članov. S tem je bil dosežen tudi osnovni cilj — zaposliti odvečno delovno silo v domačem kraju, kar je želela tudi Skupščina občine Kamnik.

V začetku leta 1976 so ponovno nastale težave zaradi novih predpisov v plačilnem sistemu. Prodaja pohištva na domačem trgu je stagnirala. Delati zaloge bi bilo nesmiselno.

V temeljni organizaciji združenega dela — tovarne sedežnega pohištva so začeli povečevati proizvodnjo kolonijalnega pohištva, katerega lahko plasirajo na tuja tržišča. Tudi v naši temeljni organizaciji ni bilo dovolj dela, tako v kovinskem kakor tudi v tapetniškem obratu. Po nekaj precej burnih sestankih smo se končno odločili, da se polovico sodelavcev začasno vozi na Duplico. Sodelavci se za vožnjo na delo na Duplico niso radi odločali, ker so se dobro zavedali, da bodo porabili dobri 2 uri več časa, kar je seveda dodatni napor.

Na sestanku smo se sporazumno odločili, da se bodo delavci menjavali za delo na Duplici, kar pa je prišlo bolj malo do izraza. To je povzročalo in še povzroča precej hude krvi, ker vsakdo pač najde upravičen ali drug tehten vzrok, da ne more biti toliko časa od doma. Upamo, da se bo sčasoma pri nas proizvodnja povečala in da se bodo čla-

ni našega tozda postopoma vrnili nazaj v Motnik.

Samoupravljanje

Tudi v naši temeljni organizaciji se je število samoupravnih organov in komisij močno povečalo, tako da skoraj vsi sodelavci sodelujejo v kakšnem organu samoupravljanja. Težave imamo posebno zato, ker se, kot že rečeno, polovica naših sodelavcev, ki so tudi člani samoupravljanja, vozijo na Duplico. Razumljivo je, da ti delavci premalo sodelujejo pri samoupravljanju in dostikrat tudi niso dovolj informirani o dogajanjih v sami temeljni organizaciji.

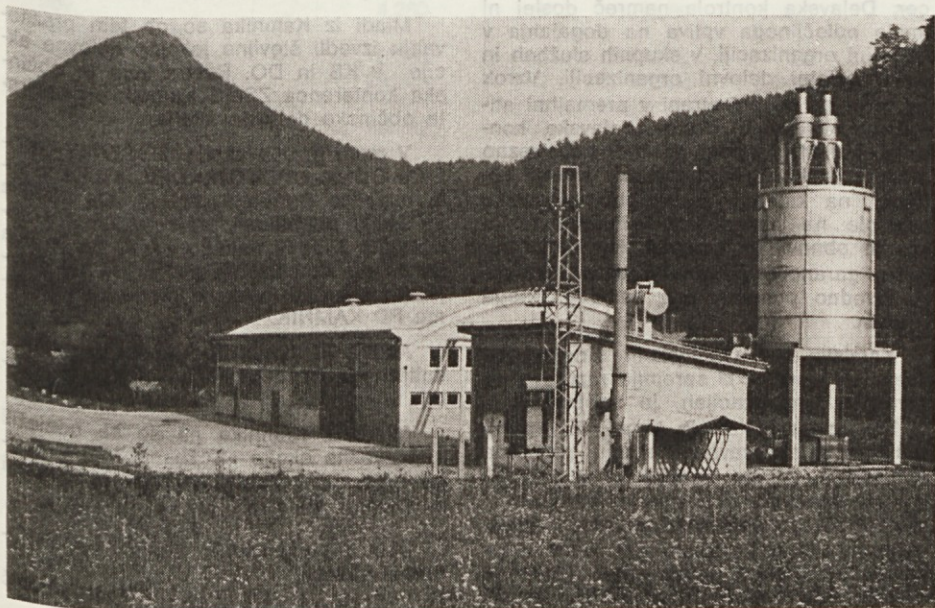
Zakon o združenem delu nam nalaga nove, konkretnije naloge v samoupravljanju, o pravicah in dolžnostih samoupravljalcev, zato nas v tej smeri čaka še mnogo dela in utrjevanja. V naši temeljni organizaciji bo potrebno večje složno sodelovanje sindikata, mladinske organizacije in članov ZK. Tudi sestanki naj bi bili pogostejši — toda kratki, jasni in jedrnat, zato da bi delo v proizvodnji čimmanj trpelo.

Čilji

Potrebno bo čimprej poiskati dovolj dela za našo temeljno organizacijo, saj vemo, da se naše vodstvo prizadeva čimpreje najti rešitev, da bi zopet vsi naši sodelavci delali v svoji temeljni organizaciji. Mi pa se moramo in se bomo morali prizadevati za večjo in boljše kvaliteto izdelkov, skrbeti za racionalno izkoriščanje proizvodnega materiala in še bolj skrbeti za redno vzdrževanje strojev in strojnih naprav. S tem bomo več koristili sebi, združenemu podjetju in družbi kot celoti.

Vsi sodelavci se moramo zavedati, da smo združeni v podjetju, ki ima veliko tradicijo. Naši izdelki so hvaljeni glede kvalitete. Da pa bodo tudi prodani, morajo biti boljši od drugih, sorodnih proizvajalcev in seveda tudi ne predragi. Tu pa tudi mi lahko nekaj prispevamo, čeprav razpolagamo z malimi proizvodnimi sredstvi in delovno silo. Ne smemo pozabiti starega pregovora: Zrno pri zrnu pogača... Kakor bomo zbirali zrna takšen bo naš kos kruha, taki bodo naši delovni prostori in ne nazadnje tudi pogoji za našo bodočnost.

I. PISKAR



Po razpravah...

Opravili smo prvo fazo razprave osnutka Zakona o združenem delu obenem s temeljito preučitvijo analize obstoječega stanja v delovni organizaciji, posebno pa še v temeljnih organizacijah. Celotna razprava je bila organizirana v samoupravnih delovnih skupinah in je bila precej široko zasnovana. Poudarek ni bil toliko na samem študiju osnutka Zakona o združenem delu kot na sami analizi.



Izhodišča za analizo so izdelale osnovne organizacije ZK; komisija, ki je bila za to posebej imenovana, pa je izhodišča konkretno obdelala.

Delavci so v razpravi ugotovili naslednje:

Samouprava je sicer formalno organizirana, saj so delavci po tozdih sprejeli večino samoupravnih aktov, ki so jih bili doslej dolžni sprejeti, ni pa zaživela tako, da bi mogli brez oklevanja trditi, da je prišla do slehernega delavca in da iz slehernega delavca tudi izhaja. Predvsem gre tukaj za neizpeljan delegatski sistem oz. delegatska razmerja. V razpravi so delavci temu vprašanju posvetili veliko pozornosti. Pokazala se je vsesplošna težnja in prizadevanje neposredno sodelovati pri odločanju o vseh zadevah in na vseh nivojih.

Neustrezno vključevanje v neposredno upravljanje slehernega delavca, je bilo ugotovljeno v razpravi, ima za posledico konflikte v medsebojnih odnosih, in sicer: Nesprejemljivo je stališče nekaterih delavcev, da naj bo edina naloga, predvsem delavca v neposredni proizvodnji, da delo dobi, ga opravi in za to dobi primerno plačilo. Tako mišljenje spodbuja pri organizatorjih delovnega procesa in poslovanja nepravilno, nepraktično in nasploh protiustavno mišljenje, da nihče drug kot le vodilni in vodstveni delavci smejo, morejo in morajo delovni proces organizirati brez sodelovanja delavcev v neposredni proizvodnji in pa seveda tudi organizirati vse tiste oblike življenja v temeljni organizaciji, ki je dejansko odvisna le od neposredne volje slehernega delavca.

Opisano stališče v mišljenju ima bržkone tudi vzrok za nerazvito plačevanje po delu. Ne more biti plačila za nedelo,

prav tako tudi ne more biti plačila na dveh enakih delovnih mestih ali podobnih delovnih mestih v enaki višini, ko pa je očitno, da si delavci različno prizadevamo za delovni uspeh in za kvaliteto dela, plačilo za to pa dobimo skoraj vsi enako.

Brez dvoma bo do ustrežnejših samoupravnih odnosov prišlo z reorganizacijo temeljnih organizacij. Temeljna organizacija mora biti osnovna celica vsega, predvsem samoupravnega dogajanja. Sedanje temeljne organizacije in tudi skupne službe so številčno preobširne. To velja predvsem za temeljno organizacijo Tovarna sedežnega pohištva, ki taka, kot je, presega vse ustavne pogoje za organiziranje v temeljno organizacijo. To pomeni, da bo potrebno v bodoče z natančno analizo v tej temeljni organizaciji oblikovati take zaključene delovne oziroma proizvodne procese, na katerih se bodo delavci samoupravno organizirali in s svojim združenim delom ustvarjali dohodek in ga seveda tudi delili. Najbrž bo to, vsaj iz razprave tako izhaja, ena prvih in osnovnih nalog vseh delavcev in družbeno-političnih organizacij ter samoupravnih organov, kajti že dosedanje izkušnje v delu same temeljne organizacije Tovarna sedežnega pohištva kažejo, da delavci v tej temeljni organizaciji prav zaradi opisanih dejstev svojih samoupravnih dolžnosti ne bodo mogli opravljati. Podobno velja tudi za skupne službe ali konkretnije za PE 2 (kovinska delavnica oz. vzdrževanje z energetiko), ki že sama po sebi izpolnjuje pogoje, da se organizira v temeljno organizacijo in se tako izloči iz skupnih služb, kamor bržkone ne spada.

Delavci so ugotovili, da bi bilo lahko stanje boljše, če bi samoupravne delavske kontrole, ki so organizirane v vsaki temeljni organizaciji in skupnih službah ter tudi za celotno delovno organizacijo, pričele z delom bolj temeljito kot so sicer. Delavska kontrola namreč doslej ni imela odločilnega vpliva na dogajanja v temeljni organizaciji, v skupnih službah in pa v celotni delovni organizaciji. Vzrok za to je bil po eni strani v premajhni angažiranosti samih članov delavske kontrole, po drugi strani pa tudi neustrezno znanje. Zato je bil organiziran večurni seminar, na katerem so si člani delavske kontrole na posameznih primerih lahko znanje obnovili in izpolnili, kar daje vsaj delno garancijo za učinkovitejše delo tega izredno pomembnega samoupravnega organa.

Komisija pri Občinskem sindikalnem svetu v Kamniku, ki spremlja razprave po temeljnih organizacijah, je ugotovila, da je bila analiza Stolovih temeljnih organizacij o samoupravnem stanju primerna dejanskemu stanju, vendar pa ni obsegala vseh elementov, zaradi katerih delavci niso dobili popolne slike o stanju. Predvsem je v analizi pomanjkljivo obdelan informacijski sistem, ki ni samo izdajanje Glasila kolektiva in Informatorja, ampak

obsega več važnejših opravil: finančno stanje temeljne organizacije, plan, družbena samozaščita in drugo. Prav tako ni obdelan v analizi odnos do sestavljene organizacije Uniles, saj je bilo v analizi ugotovljeno, da je organizacija Unilesa neprimerna. Zakaj je neprimerna, ni bilo podkrepjeno s konkretnimi primeri.

Politični aktiv se je po končani razpravi sestel in pregledal delo posameznih samoupravnih skupin, komisije za razpravo osnutka Zakona o združenem delu in mnenje komisije pri občinskem sindikalnem svetu. Sprejet je bil sklep, s katerim bodo predlagali temeljnim organizacijam, naj dosedanja komisija za razpravo osnutka Zakona o združenem delu svoje delo nadaljuje, ponovno preuči stanje o samoupravi in medsebojnih odnosih v delovni organizaciji, to je o odnosih med temeljnimi organizacijami ter izdela akcijski program za takojšnje uresničevanje ustave in seveda Zakona o združenem delu. Takoj po dopustih se bo komisija sestala, sprejela poročilo o dosedanjem delu in ga predložila samoupravnim organom temeljnih organizacij v obravnavo in seveda tudi nadaljevala z delom, ki ga ji je naložil politični aktiv.

K. Vavpotič

ŠTEVILNE DELOVNE AKCIJE KAMNIŠKE MLADINE, KI MANIFESTIRAJO 30-LETNICO MLADINSKE DELOVNE AKCIJE BRČKO—BANOVČI

Letos praznujemo 30. obletnico prve mladinske delovne akcije Brčko—Banoviči. Ob tej priložnosti naj omenim nekaj karakterističnih potez te akcije, ki so bile prisotne tudi v vseh kasnejših akcijah. Predvsem so to borbenost, vztrajnost, tvarištvo, samoiniciativa, humanost.

Mladi iz Kamnika so ob tem praznovanju izvedli številne lokalne delovne akcije v KS in DO. Ravno tako je občinska konferenca ZSMS Kamnik organizirala občinske delovne akcije.

V maju je bila akcija ČIŠČENJE OKOLICE DOMA UPOKOJENCEV. Akcija je bila uspešno izvedena, saj je bila okolica po akciji popolnoma spremenjena. V soboto 10. 7. in v nedeljo 11. 7. pa je bila akcija na Kamniškem sedlu. Na tej akciji smo izkopali jašek za prizid kuhinje doma PD KAMNIK.

Akcija je potekala v duhu tovarištva, kulturnega in ideološkega bogatenja mladih.

Mladi iz Kamnika pa so se udeležili tudi zvezne akcije »Kožbana 76«. V Kožbani so bili Kamničani in Domžalčani združeni v ŠLANDROVO BRIGADO.

Več o posameznih akcijah bo v prihodnji številki.

Tone Udovič

Kako smo poslovali v I. polletju

REZULTATI POSLOVANJA, ki jih je pogojevala zadovoljiva višina eksterne realizacije Stola na eni strani ter ugodna višina in struktura stroškov na drugi strani, so za prvo polletje letos nadpovprečno ugodni.

Zaradi sprememb predpisov o ugotavljanju celotnega dohodka ter zaradi novega zakona o zagotavljanju plačil, katerih vplive in posledice smo že predstavili v našem Glasilu, rezultatov ob prvem tromesečju še ni bilo mogoče z gotovostjo ugotavljati. Spremembe in prehodni vplivi opozoriti na specifičen značaj poslovanja v tem obdobju; z ozirom na izreden porast zalog gotovih izdelkov v preteklih obdobjih, je proizvodnja izvrševala samo fiks-

PROIZVODNJA je v prvem polletju letos sicer nekoliko pod nivojem preteklega polletja, tako v fizičnem kot vrednostnem obsegu (ind. 97). Pri tem pa je potrebno opozoriti na specifičen značaj poslovanja v tem obdobju; z ozirom na izreden porast zalog gotovih izdelkov v preteklih obdobjih, je proizvodnja izvrševala samo fiks-

na naročila za tržišče. Visoke zaloge so bile še ob koncu preteklega leta posledica nepričakovano močnega nekonjunkturalnega obdobja na inozemskem, pa tudi na domačem tržišču. Zato je bilo ekonomsko edino upravičeno eliminirati — razprodati obstoječe zaloge. To nam je izredno dobro tudi uspelo in je bil prav to tudi eden najpomembnejših faktorjev za doseganje dobrega poslovnega rezultata.

SKUPNA VREDNOST PRODAJE je v prvem polletju letos večja od lanskoletne za 13%; pri tem gre povečanje izključno na račun izredno dobrega plasiranja naših izdelkov na inozemska tržišča, kjer smo dosegli dvainpolkrat večjo realizacijo kot v preteklem polletju. Na domačem trgu pa smo prodali za 5% manj. Težave pri prodaji na domačem trgu tudi še v tem polletju izvirajo v delovanju novih ekonomskih inštrumentov, ki so bili sprejeti zaradi stabilizacije našega gospodarstva.

Za nazornejšo predstavitev vpliva obsega realizacije in stroškov poslovanja oz. porabljenih sredstev na višino ostanka dohodka po primerljivem sistemu fakturirane realizacije, prikazujemo naslednji tabelični pregled:

Glede na ustrežno strukturo celotnega dohodka smo dosegli znatno boljše ekonomske kazalnike gospodarjenja; poslovali smo bolj ekonomično, bolj rentabilno in bolj akumulativno kot v lanskem prvem polletju.

Če upoštevamo neplačano realizacijo, ki zmanjšuje celotni dohodek, dohodek in ostanek dohodka v višini stanja neplačane realizacije ob koncu polletja letos — 33.115 tisoč din, nismo dosegli ostanka dohodka, pač pa negativno razliko v višini 12.567 tisoč din. Vendar si tega rezultata ne smemo predstavljati kot zastrašujočo izgubo, ker je nastala zgolj zaradi spremenjenega mehanizma obračuna in je prehodnega značaja. Za poenostavitev predstave lahko ocenimo (če ne bodo predpisi do konca leta še dopolnjeni), da bo ta neplačana realizacija ob koncu leta znašala polmesečno realizacijo, to je okrog 15 milijonov din in bo ostanek dohodka, tudi po sistemu plačane realizacije pozitiven.

Angažirana obratna sredstva so bila v tem obdobju relativno nizka; zaloge vseh vrst so pod nivojem preteklega obdobja, kar smo si tudi postavili za cilj stabilizacije. To je ugodno vplivalo na našo likvidnost; denarna sredstva (žiro račun, devizna sredstva) so dosegla visoke poprečne vrednosti, ki jih doslej nismo bili vajeni. Terjatve so bile sicer še relativno visoke glede na nove predpise, vendar so bile za tretjino nižje od lanskoletnih.

Če povežemo s skupnimi rezultati še uspešnost poslovanja posameznih TOZD, ugotovimo, da so vsi TOZD v sorazmerju s pogoji poslovanja, dosegli boljši rezultat kot v preteklem obdobju.

Uspešnost tokrat že v veliki meri lahko, poleg že navedenega, pripišemo tudi izpolnjevanju postavljenih ciljev iz programa varčevanja, saj smo se v veliki meri približali tem ciljem: pri porabi proizvodnega materiala, režijskega materiala, pri izkoriščanju delovnega časa (manjši so bolniški izostanki, manjše so nadure, produktivnost je ostala na enakem nivoju kljub težavam v proizvodnji), delovna disciplina in skrb za dobro gospodarjenje je bila večja.

V naslednjem obdobju bo nujno zadržati vse pozitivne vplive na gospodarno poslovanje in jih še izboljšati, da bomo dosegli svoje začrtane cilje za letošnje poslovno leto ter med drugim tudi zagotovili in potrdili primerno povišanje osebnih dohodkov v naslednjem polletju.

N. IRT

OSNOVNI PODATKI O POSLOVANJU za obdobje I.—VI. 1976/75

Elementi	I.—VI. 75	Str. %	I.—VI. 76	Str. %	Ind. 76/75
1. CELOTNI DOHOD.	275.111	100,0	302.782	100,0	110
— Prodaja doma	147.149	54,0	140.600	47,0	95
— Prod. v tujini	20.054	7,3	49.200	16,4	245
— Skupaj ekst. real.	167.203	61,3	189.800	63,4	113
— Inter. real.	105.522	38,7	109.407	36,6	104
— Drugi dohodki	2.386		3.575		150
2. PORABLJENA SRED.	219.609	79,8	228.872	75,6	104
— amortizacija	12.705	4,6	12.760	4,2	100
— materialni str.	206.904		216.112		104
DOSEŽENI DOHODEK	55.502	20,2	73.910	24,4	133
Vkal. pogodb. obv.	4.260	1,6	3.080	1,0	72
Vkalk. davki in prispevki	6.328	2,3	5.679	1,9	90
Vkalk. OD in prej.	38.175	13,9	44.604	14,7	117
VKALK. DOHODEK	48.762	17,7	53.362	17,6	109
OSTANEK DOH.	6.740	2,5	20.548	6,8	305
AKUMULACIJA — bruto	19.445	7,1	33.308	11,0	171
Poprečno št. zaposl. po vkalk. urah	1.548	—	1.519	—	98
Izplačani neto OD	27.008	9,8	30.858	10,2	114
Poprečno izpl. mesečni OD na zaposlenega	2.908	1,1	3.386	1,1	116
Neplačana real. Negativna razli. po pl. real.	—	—	—33.115	—	—
	—	—	—12.567	—	—

ISKRICA

Plemenit človek terja kaj od samega sebe, prostak terja kaj od drugih.

KUNG TSE

26 let delavskega samoupravljanja

Letos mineva 26 let, odkar smo v tovarni »Stol« delavci prevzeli delovno organizacijo v svoje roke.

26. avgust 1950 pomeni za našo delovno organizacijo zgodovinski mejnik.

Ob uvedbi samoupravljanja je bila naša OZD edina v lesni industriji, kjer se je delavsko samoupravljanje pripravljalo in preizkušalo.

Kljub začetnim težavam smo v vsem obdobju od takrat do danes delavsko samoupravljanje izpopolnjevali z novimi ustavnimi določili, tako da so danes vsi delavci vključeni v odločanje, upravljanje in poslovanje OZD.

V prvem obdobju od leta 1950 do 1962 smo imeli v delovni organizaciji le delavski svet in upravni odbor, v obdobju od 1962 do 1968 smo poleg teh organov uvedli še delavske svete poslovnih enot, ki pa so bili praktično le posvetovalni organi. Kljub temu se je z delavskimi sveti poslovnih enot samoupravljanja razširilo in je bilo omogočeno večjemu številu delavcev sodelovati v samoupravnih organih.

V obdobju 1969—1973 pa so bili poleg delavskega sveta OZD še izvršilni, ki so postali pristojni za odločanje v svojih zadevah.

Sprva smo menili, da bodo samoupravni organi v celoti zamenjali vodstvo delovne organizacije, administracija pa bi le pripravljala gradivo za samoupravne organe. Naloge delavskega sveta v začetnem obdobju so bile: razpravljanje o doseganju plana, normah, normativnih materiala, o problemih proizvodnje, proglašanje udarnikov itd., ni pa imel pristojnosti odločanja o proizvodnem programu, delitvi dohodkov in osebnih dohodkov, planu proizvodnje, ker je bilo to vse plansko določeno od direktcije za lesno industrijo LR Slovenije.

Že v začetku obdobja so bile formirane komisije pri DS za posamezna področja delovanja v delovni organizaciji. Delavci so takoj pokazali zanimanje za sodelovanje pri upravljanju in vodenju podjetja.

V zadnjih letih pred sprejetjem amandmajev je bilo delavsko samoupravljanje nekoliko zavrto. Gospodarjenje in vodenje podjetja se je začelo odtujevati od neposrednega proizvajalca. Šele ustavna dopolnila so zopet vzpostavila stanje, ki je bilo pred obdobjem in s tem omogočila njegov razvoj v smeri čim večjega sodelovanja neposrednih proizvajalcev pri kreiranju gospodarske politike.

S sprejetjem ustavnih amandmajev je delovna organizacija takoj pristopila k svoji realizaciji. Samoupravni organi so izvolili komisijo za formiranje tozdov. Ta komisija je na podlagi gradiva, ki so ga prispevale strokovne službe glede pogojev za formiranje tozdov, skupaj z družbenopolitičnimi organizacijami v podjetju, organizirala širšo javno razpravo o pripravljanih materialih za formiranje tozdov in o sklepih komisije. V teh razpravah so sodelovali vsi zaposleni in so sprejeli sklep o formiranju tozdov. Tako so bile ustanovljene naslednje TOZD: TOZD-1 — tovarna sedežnega pohištva, TOZD-2 — tovarna ploskovnega pohištva, TOZD-3 — proizvodnja masivnih izdelkov (Motnik), TOZD-4 — dopolnilni program Sloga-Moste, ter OZD skupne službe. Naknadno je



Upravni odbor ob 50-letnici tovarne

bila ustanovljena še TOZD-trgovina, ter TOZD-restavracija.

Položaj temeljnih organizacij je v samoupravnem sporazumu opredeljen tako, da so temeljne organizacije osnovne nosilke razpolaganja z delom in sredstvi v družbeni reprodukciji, prav tako delavci v temeljnih organizacijah sami razporejajo dohodek za osebno in skupno porabo ter za razširitev materialne osnove združenega dela. Urejanje medsebojnih razmerij je popolnoma prepuščeno temeljnim organizacijam.

Samoupravljanje v temeljnih organizacijah je prenešeno na vse delavce temeljne organizacije. Osnovna oblika informiranja, upravljanja in oblikovanja posameznega delavca je samoupravna delovna skupina, katere sestanki so oblika sestajanja zbora. Samoupravna delovna skupina omogoča delavcem, da sodelujejo v postopkih oblikovanja in sprejemanja samoupravnih odločitev, da dajejo predloge in postavljajo zahteve za reševanje zadev v zvezi z delom in samoupravljanjem, s poslovanjem in drugim.

Tako je v aktivno samoupravljanje vključen vsak delavec. Vključen je v eno od samoupravnih skupin, ki so najširša oblika odločanja in samoupravljanja delavcev.

Samoupravni organi v OZD so tile: zbor delavcev, delavski svet in kolektivni izvršilni organi — odbor za kadre, varstvo pri delu, požarno varnost in družbeni standard, izvršilni odbor, odbor za varstvo obvez iz združenega dela, odbor za informacije pobude in predloge delavcev in samoupravna delavska kontrola.

Konceptija novega sistema je formalno razstavljena, vendar pa se njeno izvajanje še ne pokriva povsod z zahtevami, predvsem zaradi pasivnosti delavcev glede nekaterih področij, ki se jih ne tičejo neposredno ter še ne zadovoljivega znanja in izkušenj za delovanje v novem sistemu.

Delavci v tozdih smo aktivno vključeni tudi v upravljanje na občinskem nivoju.

S svojimi delegacijami v občinski zbor združenega dela lahko sedaj neposredno posredujemo naše interese in vplivamo na oblikovanje gospodarske politike v občini.

V samoupravljanje so aktivno vključene vse družbenopolitične organizacije v podjetju ter vsaka na svojem področju in skupaj prevzemajo vodilno vlogo pri uresničitvi načel ustave in sklepov ter stališč svojih organizacij.

Pomemben prispevek k samoupravljanju je zakon o združenem delu, ki bo sprejet novembra letos in je osnutek zakona v obravnavi. V razpravo osnutka zakona o združenem delu so bili vključeni vsi sodelavci tozdov preko samoupravnih skupin in zborov. Novi zakon o združenem delu je predvsem pomemben, ker ureja temeljne pravice delavcev v združenem delu, s katerimi se zagotavlja njihov, določeni položaj v samoupravnih in družbenoekonomskih odnosih, ker ureja temeljne pravice in obveznosti organizacij združenega dela, SIS in drugih samoupravnih organizacij ter temelje pravnega položaja in poslovanja organizacij združenega dela.

Če primerjamo samoupravljanje v Stolu v prvih letih in danes, je najbolj očitna razlika v tem, da je takrat aktivno sodeloval pri samoupravljanju le ozek krog ljudi, danes pa je omogočeno vsakemu delavcu.

Naj ob koncu citiram odstavek iz tovarniškega vestnika z dne 27. oktobra 1953:

»Septembra so pri nas prevzeli delovni kolektivni podjetje v upravljanje. Ni bila uresničena samo dolgoletna želja delovnih ljudi v svetu, temveč tudi dane odgovorne naloge delavcem v naši državi, da vodijo proizvodnjo in nenehno skrbijo za večjo produktivnost«.

26. avgust naj bi postal dan, katerega bi delavci Stola vsako leto lahko praznovali z raznimi tekmovanji in proizvodnimi uspehi. Razmislimo o tem!

Franc Sikošek

Kako domači trg...

Že pri postavitvi ciljev za leto 1976 smo skušali biti čimbolj realni. To pomeni, da smo pri planiranju upoštevali pozitivne in negativne činitelje, ki vplivajo na prodajo izdelkov, ki jih proizvajamo v naši delovni organizaciji.

Naš najpomembnejši predmet prodaje je še vedno investicijska oprema (pisarniško pohištvo, oprema restavracij, dvoran), veliko manjši delež pa predstavljajo izdelki, ki so namenjeni za široko potrošnjo. Zavedali smo se, da bosta nova zakonska predpisa »Zakon o zagotovitvi plačil za investicijsko blago« in »Zakon o zavarovanju plačil med uporabniki družbenih sredstev« predstavljala vsaj nekaj časa določeno oviro pri prodaji našega blaga. To se je tudi uresničilo. Posebej so bili neugodni rezultati v prvih štirih mesecih letošnjega leta.

Veliko oviro pri plasmaju našega blaga je predstavljal tudi »Zakon o depozitu pri investicijskih vlaganjih v nove gospodarske in neproizvodne investicije«, po katerem so morali praktično vsi kupci našega blaga ob nakupu izločiti še dodatnih 50% od vrednosti blaga in to brezobrestno z dobo dveh let. Prav pred kratkim, tj. s 1. 8. 1976. pa je ta zakon prenehal veljati in zato upravičeno pričakujemo porast naročil.

Po podatkih za prvih sedem mesecev letošnjega leta zaostajamo z realizacijo na notranjem trgu za realizacijo v enakem obdobju lani za dobrih pet odstotkov.

Z optimizmom pa smo pričakovali povečanje prodaje na področju Beograda in ožje Srbije kot tudi v SR Makedoniji in SAP Kosovu, predvsem glede na naše nove prodajne kapacitete, ki smo jih pridobili koncem leta 1975 in v začetku 1976. leta. Kot je vsem znano, smo odprli lastni prodajalni v Skopju in Beogradu ter ustanovili predstavništvi v Nišu in Prištini. Podatki nam kažejo, da so bile naložbe v prodajne kapacitete upravičene, saj smo s prodajo na teh področjih lahko zadovoljni, posebej še v Interierju

v Beogradu, ki je veliko pripomogel k pospešeni prodaji tako investicijskega blaga kot tudi širokopotrošniških izdelkov.

Zelo ugodne rezultate beležimo pri prodaji predelnih sten in ostalih lesenih elementov (stropi, obloge itd.), ki so potrebni pri kompletni opremi poslovnega objekta. Ker se kupec vedno pogosteje odloča, da zaupa opremljanje poslovnih prostorov enemu izvajalcu, smo s ponudbo nesorisnih elementov uspeli vedno plasirati tudi naše serijsko pohištvo. Uspehi na tem področju nam vsiljujejo misel o povečanju števila delavcev v službi inženiringa.

Smatramo, da zmerni optimizem, ki nas preveva ob rezultatih, ki smo jih že dosegli in ob tendenci povečanega zanimanja in večjega dotoka naročil, ni odveč in da bomo planirano realizacijo za leto 1976 uspeli doseči.

T. PALČIČ

...in kako izvoz

Kaj, koliko in v kakšni vrednosti bomo prodali sedežnega in pisarniškega pohištva v letu 1976 na tuja tržišča je bilo vprašanje, postavljeno — tako kot začetkom vsakega leta — tudi letos v januarju.

Odgovor naj bi bil, čeprav okviren, vendarle vseeno toliko konkreten, da bi mogel dati, na osnovi poznavanja kupčijskih razmer na tujih tržiščih, dovolj jasno sliko

a) o vlogi, ki jo bo imela naša tovarna na mednarodnem trgu lesnih finalnih proizvodov v letu 1976,

b) o tem, kako naj se naša proizvodnja oskrbi in pripravi, da bo v čim večji meri znala zadovoljiti potrebam inozemskih kupcev v naslednjih dvanajstih mesecih.

Zaradi večjega ali manjšega števila neznan, ki so vselej sestavni del vsakršnega napovedovanja kupčijskih razmer za leto dni vnaprej, je ta odgovor lahko težak ali lahek, skrben ali pa lahkomišeln. Tako, na primer, vidimo, da je bil izvorni plan za leto 1975 obravnavan z lahkoto in brezskrbnostjo: postavljen je bil kratko in malo na proizvodnih in prodajnih rezultatih iz leta 1974, pa čeprav je vsakdo, ki je imel zadnjih nekaj mesecev leta 1974 kaj opravka z izvozom v ZDA in Zahodno Evropo, dobro vedel, da se je prodaja pohištva vseh vrst ustavila in da bo v letu 1975 nastalo vprašanje, kako obdržati glavo nad vodo. Posledica je bila, da se tovarna ni mogla pravočasno pripraviti na zmanjšano povpraševanje in proizvodnja, ki je morala zaposliti konjunkturne kapacitete, je pričela dobivati naloge za izdelavo blaga na podlagi naročil, ki so bila rezultat golih izvoznih občutkov in pričakovanj. Vse to blago je seveda šlo v skladišča in nekaj ga je tam še danes.

Tak način dela je seveda imel ustrezne kupčijske posledice: Medtem ko proizvodnja, v prvih šestih mesecih leta 1975 ne kaže bistvenih odstopanj od načrtanih (proizvodnja na zalogo), je na tuja tržišča bilo prodanega za polovico manj blaga kot napovedano, ali v številkah: namesto za dva milijona dolarjev ga je bilo izvoženega za en milijon.

Oživitve prodaje vseh vrst pohištva v ZDA začetkom 1975 ter nepripravljenost lokalne ameriške pohištvene industrije, da bi verjela v konec recesije ter obnovila svojo — v povprečju za 55% zmanjšano proizvodnjo — na predkrizno raven, je imela za posledico, da so se ameriški prodajalci, oziroma razpečevalci pohištva, takoj po razprodaji svojih zalog, obrnili na inozemske dobavitelje za zadovoljitev svojih potreb ker le-ti niso demontirali svojih proizvodnih zmogljivosti, so zato preko noči mogli ustreči povečanemu povpraševanju.

V takšni situaciji je tovarna Stol, s promptno preorientacijo, zavrla proizvodnjo blaga na zalogo ter pričela izdelovati stole in gugalnike za odpremo na tržišče. Seveda tudi niso izostali ustrezni finančni rezultati: v zadnjih petih mesecih 1975 je mesečna realizacija prodaje na tuja tržišča dosegla načrtovano. Zato je letni izvozni rezultat, čeprav še vedno za 30% pod planiranim, dal upanje, da smemo v letu 1976 pričakovati boljši izvozni uspeh. Da je tako, vidimo iz vrednostnih podatkov za letošnje prvo polletje, ki povedo, da smo na tuja tržišča prodali za nad dva milijona dolarjev blaga.

A. KORITNIK



Pomen varstva pri delu

V današnjem času, ko je industrija že zelo razvita in sodobna, nekdanji naziv Higijensko tehnična zaščita (HTZ) ne ustreza več. Za industrijo ni dovolj zagotoviti le tehnično zavarovanje delovnih priprav in naprav ter higijensko opremiti delovne prostore. Današnje varstvo pri delu združuje vrsto dejavnosti kot so tehnična, organizacijska, kadrovska, zdravstvena, socialna itd., katere pomagajo, da se človek in delo medsebojno kar najbolje prilagodita. Od vseh teh dejavnosti so odvisni delovni pogoji, v katerih človek dela. Z dobrimi delovnimi pogoji je delovnemu človeku dana možnost usposabljanja na delovnem mestu, možnost sodelovanja pri operativni organizaciji dela, možnost razreševanja medsebojnih odnosov itd., istočasno pa delavca usmerja k pravilnemu ravnanju in obnašanju, kar pa je pomemben pogoj za varno in zdravo delo.

Vemo, da je človek najvažnejši faktor v proizvodnem procesu in prav od njega in njegovega počutja na delovnem mestu je v veliki meri odvisna proizvodnja. V nekaterih organizacijah združenega dela se še danes premalo pozornosti posveča človeku v delovnem procesu. Ni dovolj imeti le sodobne stroje in opremo za doseganje dobrih rezultatov proizvodnje, pač pa je treba tudi obravnavati odnose med človekom in delom in sicer iz socialnega, psihološkega, pravnega in medicinskega vidika.

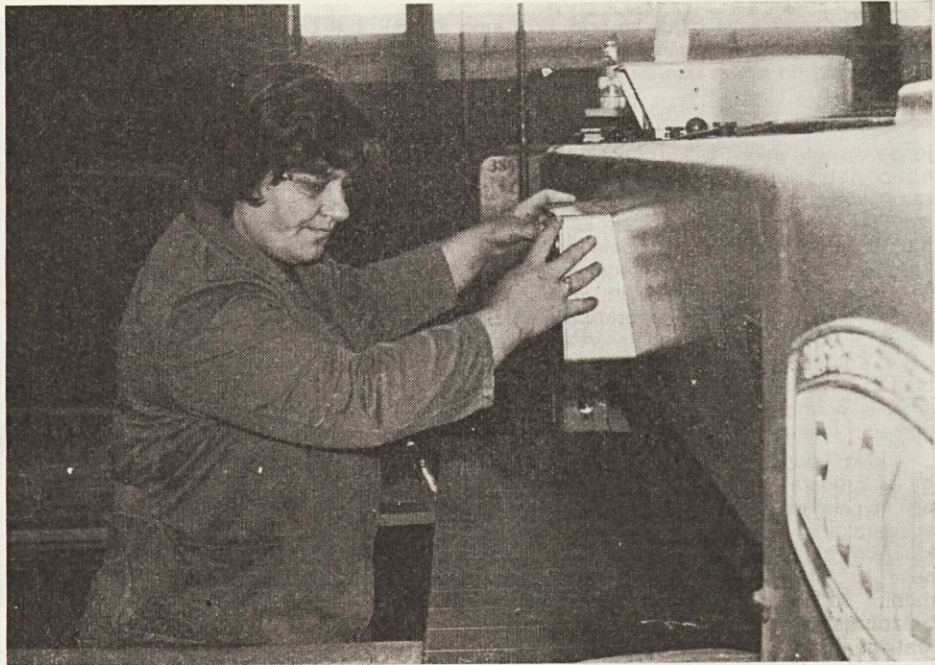
Cilj dejavnosti varstva pri delu je zagotoviti delavniku človeku optimalne delovne pogoje in s tem doseči pri njem kar največje zadovoljstvo. Od mnogih momentov, ki vplivajo na zadovoljstvo delavca, sta brez dvoma najvažnejša zdravje in osebni dohodek. Zato je neposredni cilj varstva pri delu zmanjšati bolezensko odsotnost z dela in s tem prispevati k večjemu dohodku organizacije združenega dela in posredno tudi k večjim osebnim dohodkom.

Z vidika varstva pri delu je manjšo bolezensko odsotnost možno doseči z:

- zmanjšanjem nezgod pri delu, zlasti tistih, ki imajo za posledico poškodbo,
- odpravljanje vzrokov tistih bolezni, ki so delno ali v celoti povezane z delom in delovnimi pogoji v OZD.

Če pogledamo analizo nezgod v naši delovni organizaciji v preteklih letih, vidimo, da število nezgod občutno upada. Tako se je v letu 1973 pripetilo 166 nesreč, v letu 1974 — 133 nesreč v lanskem letu pa le 110 nesreč. Iz tega lahko zaključimo, da je na področju varstva pri delu narejen dokajšen korak naprej. Če povečamo še to, da se je število nezgod iz leta v leto zmanjševalo ob povečanju števila zaposlenih delavcev, je rezultat še toliko ugodnejši.

Od lanskega leta je le ena bila težja in sicer zahtevna amputacija prsta. Za vse ostale pa lahko rečemo, da so lažje narave in brez trajnih posledic. Veliko teh lažjih nezgod bi se lahko preprečilo, če bi delavci bili pri delu bolj disciplinirani in resneje upoštevali varnostna navodila, saj so delovni stroji, naprave in transportna sredstva bili vzrok nesreče le v 20-tih primerih. Na vse ostale nezgode pa je vplival človeški faktor: kršitev varnostnih predpisov, naglica pri



Dvoročno stikalo omogoča varen razrez furnirja na paketnih škarjah

delu, nepredvidnost, nevaren način dela in drugo.

Naloga in dolžnost vsakega posameznika je, da pri svojem delu upošteva varnostne predpise in navodila in da v okviru svojih možnosti pospešuje dejavnost varstva pri delu, vse v cilju zmanjševanja števila nezgod. Vsako nezgodo, poleg vsega ostalega, spremljajo tudi precejšnje ekonomske izgube, in sicer:

— zgublja delovni človek, ki se poškoduje ali zboli zaradi slabih delovnih pogojev ali drugih subjektivnih faktorjev.

Če pri tem upoštevamo vsa nadomestila, ki jih prejme v času odsotnosti, ta ne morejo nadomestiti dejanskih izgub, ki jih utrpí oškodovanec (telesne okvare, trajne psihofizične prizadetosti).

— izgublja delovna organizacija zara-

di izgubljenih delovnih dni in nadomestila osebnega dohodka (do 30 dni — v naš OZD je bilo v letu 1975 izplačano 150.000,00 din za nadomestila OD za čas bolniške odsotnosti zaradi nezgod). Poleg teh izgub se pojavlja tudi izguba zaradi zastojev drugih, ki so tehnološko povezani z delom ponesrečenega in zaradi priučevanja novega nadomestnega delavca,

— izgube pa trpi tudi celotna družba, ker izgublja znaten del narodnega dohodka.

Zaradi naštetega ima družba in naj bi imel tudi vsak posameznik poleg humanega, tudi ekonomski interes do pospeševanja dejavnosti varstva pri delu in zboljšanja delovnega okolja.

ing. JANEZ BRILLY

VII. LESARIADA

Letošnje sedme republiške sindikalne športne igre lesarjev in gozdarjev bodo 10. in 11. septembra v športnem parku na Kodeljevem v Ljubljani.

Tekmovali bomo v naslednjih panogah:

Moški:

1. Mali nogomet
2. Balinanje
3. Odbojka
4. Kegljanje
5. Namizni tenis
6. Streljanje
7. Šah

Ženske:

1. Odbojka
2. Kegljanje
3. Namizni tenis
4. Streljanje
5. Šah

Sind. organizacija tovarne Stol bo sodelovala v vseh navedenih panogah s 74. tekmovalkami in tekmovalci. Moško ekipo v namiznem tenisu bo pripravil STOL Interier Zagreb, ekipo za mali nogomet TOZD-4, vse ostale ekipe pa TOZD-1, TOZD-2 in skupne službe.

Pripravljenost nekaterih ekip bo zaradi vremenskih pogojev in dopustov nekoliko slabša. Zaradi tega naprošamo ljubitelje (navijače) športa, da v čim večjem številu pridete bodriti naše tekmovalce, saj vemo, da dobro športno vzdušje mnogo pripomore k boljšemu uspehu, predvsem v soboto na zaključnih tekmovanjih.

V soboto dne 11. 9. 1976 bo ob 6.30 odpeljal posebni avtobus tekmovalce in druge z Duplice.

Ob 21. uri pa bodo lahko prispeli nazaj tudi s posebej zato naročenim avtobusom.

F. URANKAR

Ureditve parkirnega prostora in avtobusnega postajališča

Industrija pohištva Stol Kamnik se je odločila, da končno uredi do sedaj neurejen prostor od glavnega vhoda v tovarno sedežnega pohištva mimo skladišča izdelkov, do novega upravnega poslopja in še naprej do križišča ceste Duplica—Domžale—Volčji potok.

Z zbiranjem dokumentacije smo pričeli v mesecu juliju 1974 vse do aprila 1975, ko smo prejeli lokacijsko dovoljenje oziroma do maja 1976, ko smo prejeli gradbeno dovoljenje. Ker se urejuje zemljišče ob republiški cesti II/371, izdaja vsa dovoljenja republika oziroma njeni sekretariati.

Z ureditvijo bomo pridobili naslednje:

UREDITEV TOVORNEGA VHODA:

Razširili smo vrata za tovorni promet na širino 5,50 m, da bo možen normalen dovoz in odvoz večjih tovornjakov (končnejerjev). Montirali se bodo vrata na motorni pogon. Pred vrata pa bodo montirane rešetke za zbiranje meteorne vode, ki priteka od glavne ceste. Na levi in desni strani pred vhodom bo zelenica z okrasnim grmičevjem in travo.

AVTOBUSNO POSTAJALIŠČE

je predstavljeno izpred glavnega vhoda pred skladišče gotovih izdelkov. Dolžina avtobusnega postajališča bo za 3 avtobuse. Postajališče bo opremljeno s čakalno lopo in pločnikom in skladiščem izdelkov bo zelenica z drevjem in okrasnim grmičevjem.

PARKIRNI PROSTOR:

Med skladiščem in novim upravnim poslopjem bo parkirni prostor, ki bo služil za parkiranje 138 osebnih avtomobilov. Posamezne vrste parkiranih avtomobilov bodo ločene z zelenicami, v katerih bodo nameščene svetilke in zasajeno drevje. Parkirišče bo ločeno od tovarniških prostorov z ograjo in nasadom. Vsak, ki se bo na delo pripeljal z avtom, bo avto parkiral na parkirišču in šel peš mimo vratarja na svoje delovno mesto. S tem bomo odpravili sedanje divje parkiranje po celi tovarni in napravili red. Vhod na parkirni prostor je nasproti ceste v naselje Duplica. Ker gre za dostop in izvoz

okoli 138 osebnih vozil, bo na cesti izvedena razširitev vozišča glavne ceste v smeri proti parkirnemu prostoru, tako da bo nastal v sredini glavne ceste nov čakalni pas za leve zavijalce iz smeri Kamnik—Mengeš—Domžale, kakor tudi iz smeri Mengeš—Kamnik, ki bo služil za zavijalce iz Mengša oz. Domžal v naselje Duplica. Dolžina posebnega čakalnega pasu iz smeri Kamnik proti vhodu na parkirišče bo za 5 vozil, medtem ko bo zavijalni pas iz Mengša oz. Domžal v naselje Duplica za 2 vozili. Parkirni prostor je ločen od glavne ceste s pločnikom širine 2,5 m ter zelenico širine okoli 1 m. Ves parkirni prostor bo asfaltiran in odvodnjan. Pred novim upravnim prostorom bo rezerviran parkirni prostor za goste, ki bodo namenjeni v novo upravno stavbo.

PLOČNIK:

Za varno hojo pešcev smo poskrbeli z izgradnjo pločnika od glavnega vhoda do upravne stavbe v širini 2,5 m, razen na postajališču, ki bo širine 3,5 m, od nove upravne stavbe pa do križišča ceste Duplica—Domžale—Volčji potok pa bo pločnik širine 1,50 m. Ostali pas zemljišča med

obstoječo ograjo in pločnikom pa bo namenjen za zelenico.

Z izgradnjo pločnika po celotni dolžini 530 m ob cesti do glavnega vhoda bo rešen problem pešcev, ki hodijo sedaj iz Šmarce in bližnje okolice po cestišču ob največjem prometu.

Z ureditvijo prostora smo poskrbeli tudi za montažo 4 talnih hidrantov za eventualno gašenje požarov v tovarni in okolici. Urejena bo telefonska napeljava v ceveh, da ne bo poznejših prekopavanj v primeru napeljave novih kablov. Urejeno je pereče odvodnjanje vode od gostilne »Šofer« — od parkirnega prostora in od glavne ceste. Montirani bodo oljni lovilci na kanalizacijo parkirnega prostora zaradi izteka olja iz avtomobilov. Urejena bo razsvetljava parkirnega prostora in avtobusnega postajališča ter montaža čakalnih lop na avtobusnih postajališčih.

Z ureditvijo tega prostora bo tovarna in tudi Duplica precej pridobila na zunanji urejenosti okolice. Bo tudi večji red, ki bo nastal z otvoritvijo parkirnega prostora.

ANDREJ GLAŽAR

Nezaželjena razmišljanja

Med vsakodnevno pošto smo dobili razmnožene izvode Samoupravnega sporazuma o delovnem redu v delovni organizaciji — enega najbolj potrebnih sporazumov za našo delovno organizacijo; Najbolj potrebne zato, ker je bila delovna disciplina vsaj v nekaterih delovnih skupinah porazna.

Sporazuma so se verjetno razveselili le tisti, ki so težko gledali brezbrizni odnos sodelavcev do dela, saj bi bil tako enostavno in pravilno rešen ta problem.

Nekateri sodelavci pa so ta sporazum sprejeli precej brezbrizno. Nekdo od sodelavcev je celo izjavil v krogu svoje delovne skupine, da sporazuma sploh ne bo prebral.

Sklican je bil zbor delavcev. Med najvažnejšimi razpravami smo se pogovarjali o delovni disciplini. Tovariš direktor je

lepo prikazal skrite rezerve v odnosu do dela in discipline. Vsem prisotnim je bilo jasno, da je to upravičen in potreben sporazum. Sodelavca, ki ni bil pripravljen prebrati Samoupravnega sporazuma o delovnem redu v delovni organizaciji, ni bilo na zboru, čeprav je bil zbor med delovnim časom in udeležba obvezna.

Samoupravni sporazum o redu v delovni organizaciji smo s podpisom sprejeli — tudi omenjeni sodelavec ga je podpisal.

Dobili smo ure in dovolilnice. Postavili smo se v vrsto — žigosali kartice ob prihodu in odhodu z dela. Pravzaprav smo prihajali tako kot prej — nekateri točno in odhajali šele, ko je sirena naznanila konec delovnega dne, nekateri pa poljubno. Nikogar ni bilo, ki bi si drznil sodelavce vprašati, kje so in kaj delajo. Saj so ure! Na karticah vse piše!

Če že imamo ure in moramo žigosati kartice, zakaj ne bi imeli še gibljivega delovnega časa — so se nekateri razburjeno spraševali.

Tudi gibljiv delovni čas smo dobili!

In sedaj »gibamo« ta naš delovnik po sposobnostih: eni redno delajo 8 ur kot prej in se postavljajo v vrsto in žigosajo kartico, nekateri pa se tudi kdaj peljejo z avtom mimo tovarne brez žigosanja in si napišejo potni nalog — ali pa drugače.

Iz dneva v dan taka disciplina spodjeda tovariške odnose in delovni elan ostalim sodelavcem. To ni na osnovi stabilizacijskega programa, kot piše v sporazumu.

Prebiram ponovno Samoupravni sporazum o delovnem redu v delovni organizaciji. Nič takega ne piše v tistih členih.

Kot samoupravljalca se čutim sokrivo za nedisciplino v naši delovni skupini in veliko razmišljam o sporazumu, ki se ga nekaterim ni zdelo vredno niti prebrati.

Sonja Sekavčnik



DELAVCI INDUSTRIJE POHIŠTVA STOL PREJELI PRIZNANJA OBČINE KAMNIK

Občinska skupščina Kamnik je na redni seji 19. julija 1976 sklenila podeliti občanom in delovnim organizacijam šest srebrnih in devet bronastih plaket občine Kamnik, petim občanom pa je dala javno priznanje.

Plakete in priznanja so bila podeljena ob občinskem prazniku in 35. obletnici vstaje na Kamniškem na slavnostni seji občinskih skupščin Domžal in Kamnika v soboto, dne 24. julija 1976. Na tej slavnostni seji je bil podeljen domicil ljubljanskemu odboru zveze prostovoljcev — borcev za severno mejo 1918—1919. Med borci za severno mejo 1918—1919, ki so bili na slavnostni seji občinskih skupščin Domžal in Kamnika, je bil tudi občan Domžal, upokojenec našega podjetja **Franc AVBELJ. Franc AVBELJ** je v naši delovni skupnosti poznan tudi kot požrtvovalni aktivist OF med NOB. Do aretacije je bil zaposlen pri nas.

Srebrne plakete občine Kamnik so v letu 1976 podelili dvema organizacijama in štirim občanom, med njimi **Francu BRANKU**, mojstru v oddelku za embalaranje, za aktivno delo v samoupravnih organih in družbenopolitičnih organizacijah.

Bil je več let blagajnik terenskega odbora ZB NOV Duplica, v našem kolektivu pa sekretar OOKS in predsednik delavskega sveta delovne organizacije. Je član odbora Ljubljanske banke — podružnica Kamnik in član delegacije delavskega sveta delovne organizacije. Dela na družbenopolitičnem področju. Tudi na delovnem mestu dela zelo vestno in prizadevno.

Bronasto plaketo občine Kamnik je prejelo eno društvo in osem občanov, med njimi tudi:

Stanislav IPAVEC, vodja poslovne enote 6, za prizadevno delo na družbenopolitičnem področju — za vestno opravljanje funkcij v družbenih in samoupravnih organih. Osem let je bil odbornik občine Kamnik, več let tajnik odbora SZDL Duplica, bil je tajnik aktiva ZB NOV v našem podjetju. Sedaj pa je že več let zastavonoša KO ZB NOV Duplica. Je sodnik-poročnik, član izvršilnega odbora podjetja, član delegacije za občinski zbor združenega dela in član Republiškega odbora sindikata delavcev lesne industrije in gozdarstva Slovenije.

Franc LUŽOVEC, vodja poslovne enote 7. za prizadevno delo v družbenih orga-

zacijah in drugih samoupravnih organih v naši delovni skupnosti. Bil je prvi tajnik samoupravnih organov, devet let je bil predsednik odbora fizikturnega društva, pet let je bil delegat zbora delovne skupnosti pri občinski skupščini Kamnik. Sedaj je vodja splošne delegacije SIS občine Kamnik tozda tovarne sedežnega pohištva in podpredsednik izvršnega sveta SIS za zdravstvo občine Kamnik.

Javno priznanje občine Kamnik je bilo podeljeno **Bogomiri PROSEN**, iz tozda 1, delavki pri embalaranju v skladišču gotovih izdelkov, za aktivno delo v odboru OF na terenu Duplica, za aktivno delo v krajevni organizaciji RK Duplica in za sodelovanje v delavskem svetu podjetja, kjer je bila član več mandatnih dob. Delavka je po svojih sposobnostih že kot mladinka med NOB sodelovala v OF.

Skupščina občine Kamnik je podelila plakete in priznanja delavcem našega podjetja na pobudo samoupravnih organov naše delovne skupnosti.

Sodelavci glasila STOL delavcem za prejeta priznanja iskreno čestitamo in jim želimo še nadaljnje uspešno delo na družbenem področju kakor tudi na delovnem mestu.

Mavricij KOTNIK

POLJSKO-JUGOSLOVANSKA ODPRAVA NA HINDUKUŠ

V prejšnji številki smo objavili, da bomo napisali nekaj zanimivosti z osvajanja vrhov v pogorju Hindukuš. Ker pa je naš dopisnik Franc Bauman na tesnem s časom, pošta pa potuje zelo počasi — saj smo dobili pismo in razglednico istočasno, odpisani pa sta bili s skoraj enomesečno razliko — je jasno, da zaenkrat izčrpnih poročil o uspehih naših gornikov ne moremo posredovati. Prva pošta je od njih oddaljena dva dni peš hoje in pet dni vožnje s kamionom. To bomo storili tedaj, ko bo vodja jugoslovanske odprave in sodelavec v TOZD-2 Franc Bauman doma. Tokrat objavljamo le opis potovanja do postavljanja taborov.

Jugoslovanski del odprave je odpotoval iz Ljubljane dne 8. 6. 1976 z vlakom v Katowice (Poljska), kjer so doma preostali člani odprave. Tu so stanovali v najvišji stavbi v Katowicah. Odhod so planirali za 10. 6. 1976, ker pa so imeli Poljaki neke težave z afganistanskimi vizami in nabavljanjem hrane (vsa prtljaga je težka skoraj tri tone), so odpotovali 19. 6. 1976 v Varšavo. To je zelo lepo, novo mesto. Med vojno je bila Varšava skoraj do tal porušena, po vojni pa so jo zgradili nanovo. Oglledali so si vladno palačo tudi znotraj, katera je visoka kar 33 nadstropij in železniško postajo, za katero pravijo, da je najmodernejša v Evropi.

Zvečer so natovorili prtljago na vlak in zjutraj že izstopili v Brestu v SZ. Ker jih je vožnja precej utrudila in tudi mesto se jim ni zdelo kaj prida zanimivo, saj je najlepša še železniška postaja, so v glavnem počivali. Zvečer so odpotovali naprej v Moskvo in nato dalje. Pokrajina je prešla v savano in po enodnevnih vožnjah v stepo. Zemlja je skoraj gola, nobenega drevja, nič trave, le šopi nekakšnih ruš, katere mulijo kamele in koze. Konj je tu zelo malo, krave pa zamenjujejo bivoli. Hiše so grajene iz blata. Peljali so se tudi mimo reke Volge in Aralskega jezera. Žal ga niso videli, ker so se peljali ponoči. Ustavili so se tudi v Taškentu, v glavnem mestu Azbeške republike. Tu je bilo zanje kar precej naporno, saj temperatura čez dan doseže 40 stopinj Celzija v senci. Zrak je izredno suh. Skoraj nikoli ne pada dež. Pa tudi to so prestali in se skozi Dušambo po 84 urah neprekinjene vožnje pripeljali v Termez. Tu so zopet čakali in prekladali opremo. Naprej so potovali z ladjo in sicer po reki Amur-Darja na afganistansko obalo. Ker tam prestop na njihovo ozemlje ponoči ni dovoljen, so morali prespati kar na ladji. Potem so se odpeljali s tovornjakom do mesta Mazar-e-Sherif. Od tu pa so trje člani odprave odpotovali v 400 km oddaljeni Kabul (vodja odprave Stanislav Rudjinski, vodja slovenskega dela odprave Franc Bauman in še en član odprave). Kabul je glavno mesto te države in ima tri milijone prebivalcev. Urediti so morali formalnosti na poljski in jugoslovanski ambasadi. Potem so potovali naprej v Fajzabad, kjer so se dobili z ostalimi člani odprave, ki so jih čakali tri dni. Pot jih je vodila do kraja Kadži Deh. Od tu naprej so potovali peš, ne sami, ampak so morali poskrbeti za nosače za prenos opreme do doline Qazi Deh. Zatem so postavljali glavno bazo na višini 4300 metrov.

Kako so nadaljevali s plezanjem vam bo po vrnitvi napisal kaj več sam Franci. Za enkrat samo toliko: tabor 1. stoji na višini 5140 m, tabor 2 na višini 6400 m. Morala in zdravje je kar v redu, če izvzamemo bolečine v grlih. Če jim bo sreča naklonjena, bo vrh zavzet že v 20. dneh. Planirajo za 10. do 12. 8. 1976.

Jožica BAUMAN

Globoko nas je presunila vest, ko je 13. 7. 1976 tragično preminil naš sodelavec Jurjevec Lado.

Življenjska pot vestnega in priljubljenega sodelavca se je začela v Vrhpolju pri Moravčah. Rojen je bil 13. 7. 1934 in bil kot 8-leten fant med vojno izseljen v Nemčijo.

Delo v tovarni je začel kot vajenec mizarske stroke. Dokončal je delovodsko šolo v Škofji Loki in bil nazadnje mojster v oddelku struženja. Svoje delo je opravljal prizadevno in strokovno. Bil je novator, upravljalec, predvsem pa dober sodelavec. Ob njegovi smrti je nastala velika vrzel v naši poslovni enoti.

Ohranili ga bomo v trajnem spominu.

Isti dan se je poslovila od nas tudi naša sodelavka Blaž Julka z Brnika.

Rojena je bila 12. 2. 1933 v Mostah.

Vseskozi od mladih let naprej je delala v naši poslovni enoti. Do njene prezgodnje smrti se je nabralo osemnajst let fizičnega dela.

Zapustila je moža in dva majhna otroka.

Spominjali se je bomo kot dobre sodelavke.

TRI DNI SONCA

Ko sem teden dni pred kolektivnim dopustom pričel preživljati oddih v avtokampu v Umagu, sem bil prepričan, da bo ves teden tako vroče, kot je bilo zadnje tedne v tovarni. Pa sem se zmotil. Vroče je bilo samo prve tri dni, potem se je nenadoma ohladilo. Še sreča, da smo imeli s seboj nekaj toplih oblačil, ki so bila pripravljena za vsak primer. Prišla so prav tudi čez dan. Nebo je bilo vztrajno oblačno in temperatura je v nekaj desetih urah padla za več kot deset stopinj. Ni nam preostalo drugega, kot da se tolažimo: Bodo pa drugi imeli boljše. Naslednje tedne. Na vso nesrečo niso imeli. Muhasta vreme jo je letos zagodilo premnogim dopustnikom, skoraj ne glede na to, v katerem tednu so bili na morju.

Toda tega ne pišem samo zaradi vremena. Opisal bi rad nekaj posebnosti letovanja v Umagu, kjer so Stolovi sodelavci letos prvič organizirano letovali.

Ni toliko pomembno to, da so nas imeli v recepciji vpisane z zelo nejasnimi podatki. Hotel sem, da v spisku poiščejo Stol Kamnik. Pa ga ni bilo nikjer. Le Stol Ljubljana so imeli označeno. Če ni Stol Kamnik je pa Stol Ljubljana, gotovo bo pravi. Da je le v Sloveniji, ko smo na Hrvaškem. Kriv za to tako ni nihče.

Tri počitniške prikolicice so lepo postavljene tik ob obali. Dve malo bolj na soncu, ena v senci. Moja je stala v senci, bil sem zadovoljen. Mislil sem si, da je bo dopustnik, ki je bival v prikolicici na soncu nezadovoljen. Pa ne. Rekel je, da je ravno nasprotno. Celo leto si je želel sonca. Sedaj ga ima. Različne želje. Dobro, da je tako. Vendar je bilo to važno samo tri dni. Na oblačno vreme pa seveda ni nihče računal.

Če bi bilo sončno, da, če bi bilo, potem bi bilo letovanje v Umagu kar priletno. Seveda, če bi odpravili še pomanjkljivosti, ki niso odvisne od vremena.

Od prikolic, ki so bile letos prvič opremljene s šotorskim podaljškom, ki je predstavljal pravo dopustniško sobo z garnituro za počitek in prijetnim lesenim podom, je bilo do morja le nekaj metrov. Na plaži ni bilo gneče, čeprav je bila tedaj sezona na višku. Plaža je dovolj velika, voda pa tako topla kot v toplicah in daleč plitva — petdeset metrov od obale. Pravi raj za otroke in neplavalce. Še nekaj je gotovo marsikaterega motilo. Precej skal leži v mivki. Z vrhnjim robom so malo pod površino vode in se že kmalu po začetku dopoldanskega kopanja ne vidijo več. Premnogi smo udarjali ob nje in se jezili na upravnike kampa, ki bi lahko tako kamenje počistili iz vode. Pa tega ne bodo storili. Zakaj, saj ni nujno potrebno. Nihče jih ne bo prisilil.

Veliko ljudi si je kuhalo pri šotorih in v prikolicah. Samopostrežna trgovina stoji pri recepciji, precej daleč stran. Toda to ni tako hudo. Huje je, da ne prideš na vrsto po celo uro. Slednjič, ko ugotoviš, katere ure so najprimernejše za nakup, je malo bolje. Mnogo nas je želelo kupiti sadje. Pa niso imeli drugega kot zelene breskve. Čudno, v sosednjih Bujah pa hruške, jabolka in tri vrste lepih breskev. Tudi po celi poti proti morju so domačini ponujali lepo sadje.

Pustili smo pri miru samopostrežbo v Umagu, saj jih je dovolj drugih, severno



in južno ob cesti in kupovali sadje tam, na hrano pa smo se naročili v domu Induplati, ki je bližje našim prikolicam kot samopostrežba. Posebno je treba ugotoviti, da hrana v tem domu ni predraga, pripravljena pa je zelo okusno in tudi dovolj je je bilo. Vse priznanje tovarni Induplati, še posebno pa kuharjem in vodji strežbe Stanetu, ki je z veliko spretnostjo stregel velikemu številu domačih in tujih gostov. Tudi mi, ki smo bili tuji, smo se odlično počutili. Čakali smo največ nekaj minut. Vse se da narediti, samo če ljudje hočejo.

Gost borov gozdčič, v katerem je kamp, lepe sprehajalne poti v drevoredih in okrasni nasadi proti Umagu, so bili za mnoge dopustnike pravo doživetje. Vse seveda za lepo vreme.

V deževnih dneh pa je letoviščar prepuščen svoji iznajdljivosti. Še največ jih je čemelo v bivališčih, kartalo, pilo in se jezilo na debele kaplje, ki so vztrajno udarjale ob streho. Morda, smo si mi-

slili, je pa kakšna zabava kje v okolici. Pogledati je treba, ko smo ravno na dopustu. Pa prebivalci kampa razen gostilne in kakega bara niso mogli najti. Tja pa starši z otroci prav gotovo ne sodijo. Zatorej smo se sprehajali po Umagu in ugotavljali na turističnih objektih, ali je tu še Jugoslavija ali Nemčija, Anglija ali Italija. Povsod so bili napisani v germanskih in romanskih jezikih, le v domačem skoraj ne. Zakaj bi bili, saj to domačih gostov ne moti, tujim pa je všeč.

Skratka, letovanje v Umagu bi bilo lahko prijetno, če bi bilo lepo vreme in če bi organizatorji vzeli zares želje in potrebe dopustnikov. Tako pa: Imamo prelep kos morske obale in nekaj dobrin iz preteklih let, v zadnjih letih pa ni nikomur dosti mar za nas, ki pridemo na dopust.

Velik del organizatorjev in strežnega osebja se počuti, kot da so sami na dopustu. Tako ni samo v Umagu. Naj se tolažimo, da bo drugo leto boljše?

C. Sivec

POSETNIKA

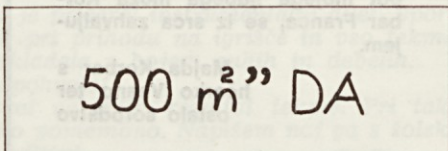
MARICA DESSTENSKI

Kaj je po poklicu?

Dveletna hčerka je klicala mamičo, naj ji da piti. Ker se mamiča ni hotela oglasiti, jo je hčerka vprašala:

- »Si ti moja mamiča?«
- »Seveda sem!«
- »Zakaj mi pa potem ne daš piti?«

REBUSA



Kadrovske spremembe v juniju in juliju 1976

KADROVSKE SPREMENBE V JUNIJU 1976

Lastnost delavca so si pridobili:

— V TOZD TOVARNE PLOSKOVNEGA POHIŠTVA DUPLICA

1. FLERIN Karol, NK delavec. Zaposlil se je po mirovanju.

— V TOZD TRGOVINA

1. BEŠIĆ Jakov, gradbeni tehnik. Zaposlil se je kot komercialni predstavnik za Split.

2. ŠARC Ilonka, gimnazijski maturant. Zaposlila se je na delovnem mestu izvoznik referent.

Lastnost delavca je prenehala:

— V TOZD TOVARNE SEDEŽNEGA POHIŠTVA STOL DUPLICA

1. KOKALJ Špela, NK delavka. Samovoljno prekinila.

2. BUJANIĆ Stjepan, KV elektrovarilec. Samovoljno prekinil.

3. RUŽNIČ Hasibe, NK delavka. Odšla na lastno željo.

4. KOMATAR Jožefa, NK delavka. Odšla na lastno željo.

5. LUŽOVEC Marija, NK delavka. Invalidsko upokojena.

— V TOZD TOVARNE PLOSKOVNEGA POHIŠTVA DUPLICA

1. KORBAR Franc, lesni tehnik. Smrtno ponesrečil.

2. ŽIBERT Marija, NK delavka. Samovoljno prekinila.

3. MIKOLA Bernarda, NK delavka. Odšla na lastno željo.

— V TOZD 3 MOTNIK

1. SLAPNIK Štefka, NK delavka. Odšla na lastno željo.

— V TOZD TRGOVINA

1. CVAR Vanja, gimnazijski maturant. Odšel na lasno željo.

2. STANIŠKOVIĆ Ljiljana, gimnazijski maturant. Odpoved sodelavke.

KADROVSKE SPREMEBME V JULIJU 1976

Lastnost delavca so si pridobili:

— V TOZD TOVARNE SEDEŽNEGA POHIŠTVA

1. KEPIC Srečo, NK delavec. Zaposlil se je po odslužitvi JLA.

— V TOZD 4 MOSTE

1. JAGODIĆ Franc, KV pohištvni mizar. Zaposlil se je za določen čas.

ZAHVALA

Hudo mi je ob izgubi moža in očeta hčerki. Vsem, ki ste mi ob najtežjih trenutkih mojega življenja stali ob strani, mi pomagali ter spremili na zadnjo pot mojega ljubega moža Korbar Franca, se iz srca zahvaljujem.

Majda Korbar s
hčerko Vesno ter
ostalo sorodstvo

— SKUPNE SLUŽBE

1. NOVAK Janez, dipl. pravnik. Zaposlil se je po odslužitvi kadrovskega roka.

2. HRIBAR Lovro, lesni tehnik. Zaposlil se je kot pripravnik.

3. ULČAR Jurij, KV obratni električar. Zaposlil se je po opravljenem pomožniškem izpitu.

— TOZD TRGOVINA

1. VUKIČ Zdravko, lesni tehnik, komercialni predstavnik za Istro.

2. SIMONOVIĆ Radmila, ekonomski tehnik. Zaposlila se je pri Interier Beograd.

UČNO RAZMERJE SO SKLENILI:

1. STRMŠEK Franc — za poklic strojnega ključavničarja.

2. JAŠOVEC Branko — za poklic mizarja.

3. POGAČAR Janez — za poklic mizarja.

4. KOŽELJ Srečo — za poklic strojnega ključavničarja.

5. KOCIPER Štefan — za poklic strojnega ključavničarja.

6. KLADNIK Sašo — za poklic mizarja.

7. SUŠNIK Marjan — za poklic obratnega električarja..

8. ŠTEFIN Janez — za poklic orodjarja.

9. ŠIMEC Jože — za poklic mizarja.

10. KERN Srečo — za poklic strojnega ključavničarja.

11. POLJANŠEK Boris — za poklic strojnega ključavničarja.

12. SLAPNIK Vinko — za poklic strojnega ključavničarja.

Lastnost delavca je prenehala:

— V TOZD TOVARNE SEDEŽNEGA POHIŠTVA

1. BLAŽ Julijana, NK delavka. Umrla.

2. JURJOVEC Vladimir, VK delovodja Umrli.

3. DOLENC Milan, KV čevljar. Invalidsko upokojen.

4. BADALIČ Ivanka, NK delavka. Invalidsko upokojena.

5. ZUPANČIČ Iztok, NK delavec. Odšel na odsluženje vojaškega roka.

6. ROBNIK Majda, KV tapetnik. Odpoved sodelavke.

7. ISKRA Ivan, KV strojni mizar. Odšel na odsluženje vojaškega roka.

8. JURAČ Janez, NK delavec. Odšel na odsluženje vojaškega roka.

9. KUKANJA Marija, NK delavka. Upokojena.

10. ORAŽEM Jožefa, NK delavka. Upokojena.

11. MOHAR Janez, KV mizar. Upokojen.

— V TOZD PLOSKOVNEGA POHIŠTVA

1. KREMŽAR Slavko, NK delavec. Odšel na odsluženje vojaškega roka.

2. ŽAGAR Dominik, KV poh. mizar. Odšel na odsluženje vojaškega roka.

3. ŠINK Alojz, NK delavec. Odšel na odsluženje vojaškega roka.

— V TOZD 3 MOTNIK

1. PISKAR Ludvik, KV kmetovalec. Odšel na odsluženje vojaškega roka.

2. ZAJC Nikolaj, NK delavec. Odšel na odsluženje vojaškega roka.

— SKUPNE SLUŽBE

1. HAFNER Horst, gimnazijski maturant. Odpoved sodelavca.

2. KIŠ Janoš, lesni tehnik. Upokojen.

3. STANONIK Janko, dipl. ing. lesarstva. Odpoved sodelavca.

4. ŠTUPAR Valerija, NK delavka. Odpoved sodelavke.

5. ULJANIČ Franc, ključavničarski vajenec. Prekinitev učne dobe.

— V TOZD TRGOVINA

1. URŠIČ Dušana, ing. arhitekt. Odpoved sodelavke.

Kadrovski oddelek

STOLOVI ŠAHISTI V ŠOBCU

V Šobcu je bil v nedeljo 1. avgusta že tretjič zapored mednarodni šahovski nagradni hitropotezni turnir štiričlanskih ekip, ki ga prireja šahovsko društvo Lesce za Občinski praznik občine Radovljica.

Prijavilo se je 57. ekip, ki so bile razdeljene v 5 skupin po kategorijah oz. po moči. Stolovi šahisti smo nastopili z dvema ekipama. Prva ekipa Stola v postavi Karnar Marjan, Bavčar Boris, Trebušak Tone in Bergant Slavko je nastopila v drugi jakostni skupini in zasedla 6. mesto, kar je lep uspeh, če upoštevamo, da so vse ekipe, ki so nastopile v tej skupini, člani prve slovenske šahovske lige.

Po kolih smo igrali in dosegli naslednje rezultate:

1. kolo : Kranj II — Stol 2:2
2. kolo : Žalec — Stol 3:1
3. kolo : Stol — Jesenice 1:3
4. kolo : »Iskra« Kranj — Stol 1,5:2,5
5. kolo : Stol — Sava Kranj 4:0
6. kolo : Kovinar Maribor — Stol 2:2
7. kolo : Stol — Radenska 2:2
8. kolo : Svoboda Stožice — Stol 2,5:1,5
9. kolo : Stol — Kranj 1 1,5:2,5
10. kolo : Impol Sl. Bistrica — Stol 1:3
11. kolo : Stol — Fužina Ravne 2,5:1,5

Naša druga ekipa pa je igrala v četrti skupini in dosegla 8. mesto. Igrali so v postavi: Kotnik Mavric, Nikolič Janko, Prelovšek Marjan in Pogačnik Janez.

V četrti skupini so igrala še naslednje ekipe:

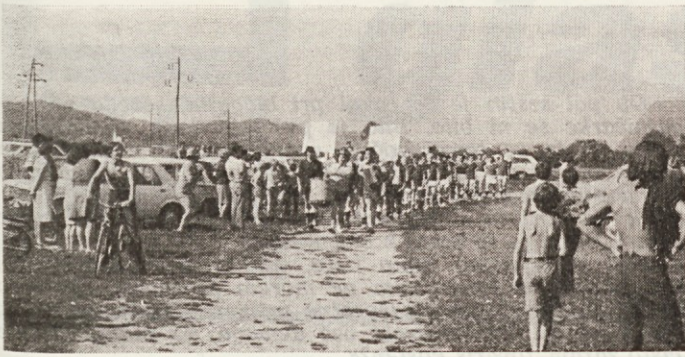
1. kolo : Stol — Ljubljanska banka 0:4
2. kolo : Javornik — Stol 1,5:2,5
3. kolo : Stol — Škofja Loka 1:3
4. kolo : Pivka — Stol 2,5:1,5
5. kolo : Stol — Ponikve 1:3
6. kolo : ZRMK Ljubljana — Stol 1,5:2,5
7. kolo : Stol — Brežice 1:3
8. kolo : Kompas — Stol 1,5:2,5
9. kolo : Stol — Letališče Brnik 2:2
10. kolo : Litija — Stol 2:2
11. kolo : Stol — Ajaks 3:1

Zmagovalci skupin:

1. skupina: Maribor, Ljubljana, Domžale
2. skupina: Radenska, Kranj 1, Kovinar Maribor
3. skupina: Trst, Postojna, Šempeter Savinska dolina
4. skupina: Ponikve, Pivka, Ljubljanska banka
5. skupina: Komunala Ljubljana, Rudar Mežica, Elan Begunje.

Organizacija tekmovanja je bila zelo dobra.

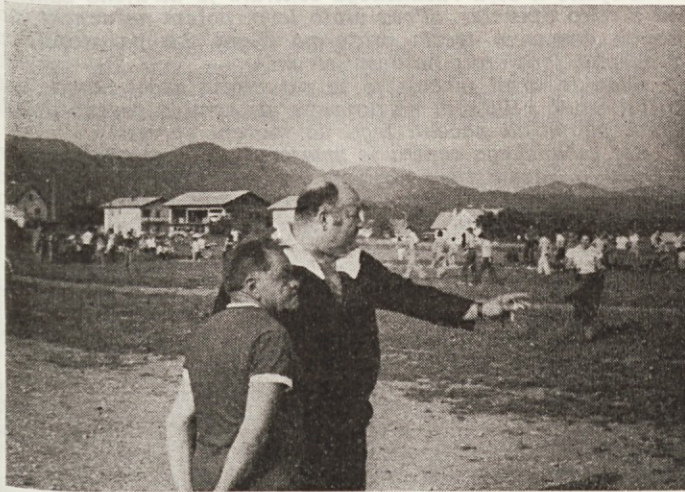
Slavko BERGANT



Suhi in debeli

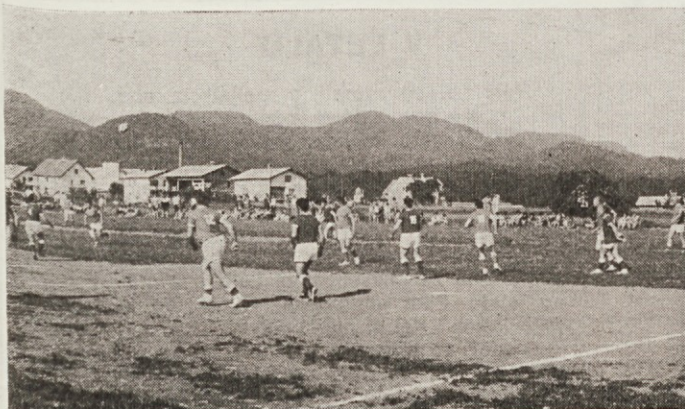
Suhi in debeli. Koliko govorjenja je bilo o tem v zadnjih tednih pred tekmo. Več kot o lesariadi, ki je sedaj pred durmi. Najbolje pa so se tedaj počutili igralci, za katere ti sicer niti na misel ne pride, da jim je do športa. Vendar jim gre vse priznanje, saj bi brez njih ne bilo tako intenzivne, a kljub temu tako prijetne tekme.

Da je na Duplici celo več navijačev, kot pravih športnikov, je jasno. Če pa je športna predstava še humoristično obarvana, je teh še toliko več. Zato ni čudno, da je bilo gledalcev na nogometnem igrišču vse polno. Oko kamere jih ni zabeležilo niti četrt.



Tekmo je sodil znani zvezni sodnik Jakše, ki ga na fotografiji vidite v črnem. Sodil je strogo. Tako je tudi moral, saj se posamezni igralci niti tedaj, ko so bili diskvalificirani in so stali zunaj igrišča, niso mogli vzdržati in so poskušali spraviti žogo v kak gol. Suhi v debelega, debeli pa v suhega.

Da ne bo pomote. To ni prizor iz kakega srednjeveškega filma o silakih. Le ugotavljanje telesne teže pred tekmo. Na tem mestu telesnih podatkov ne bi navajal, niso pomembni. Glavno je, da je bilo tehtanje opravljeno in so gledalci prišli na svoj račun. S fotografije pa se vidi, da so tekmovalci že sami vedeli, kam spadajo.



Seveda pa je najvažnejše doživetje nudila sama tekma. Pomešali so se obratovodje, mojstri, tehniki in vsi med seboj in niso videli drugega, kot okroglo usnje in veliko nevarnost, ko se je približevalo kakšni ogradi. Znoj je tekel v curkih, majice in hlače so se lepile. Pa kaj zato! Za pravega športnika ni važno drugo kot uspeh.

Velik del vzdušja je pričaral instrumentalni duet. Sportnike je spremljal že pri prihodu na igrišče in vso tekmo. Glasba se je lepo skladala z bojem suhih in debelih.

Glasbenikom vsa pohvala!

Še nekaj bi moral napisati: rezultat tekme. Pri taki, kot je ta, to ni toliko pomembno. Napišem naj ga s šolsko oceno: oboji so bili odlični.

C. Sivec

Rad bi vrnil plačo

Ko se je Sámó Pošten vrnil s kolektivnega dopusta, je ostrmel. Delali niso niti teden dni, že so jim začeli deliti osebne dohodke, oziroma, kot so delavci med sabo popularno rekli — plače. Sámó se je tako razburil, da je bil ves zaripel v obraz:

»Če nisem delal, potem mi tudi plača ne pripada. To je jasno kot beli dan. Že tako in tako je ogromen strošek za tovarno, da nas pošlje na dopust in nam celo omogoči veliko cenejše letovanje, kot je sicer. Ne, plače ne bom vzel in pika! Toliko zavesti še imam. Če nisem delal, pač nisem zaslužil.«

Toliko časa so ga prepričevali, da se je le dotaknil svoje kuverte, tisti trenutek pa je tudi izginila pisarka, tako da je ostal sam sredi tovarne z belo kuverto. Ker se je ura bližala drugi, je večina delavcev že čakala, da bo čimprej skočila skozi vrata na cesto, potem pa so se razdelili kot običajno: Nekaj zelo vestnih je teklo domov, drugi, manj vestni, pa so se zapodili proti bližnji gostilni. Tokrat so bili njihovi obrazi toliko bolj nasmejani, saj so bili po dopustu vsi »fuč« kot cerkvene miši.

Sámó Pošten pa se ni dotaknil niti dinarja. Kar je preveč, je pa preveč. Najprej mu dajo za dopust regres, ko pa se vrne z dopusta, pa še plačo. Mora jo vrniti! Le zakaj jo je sploh vzel!

Toliko časa je mozgal v sebi, da je našel rešitev. Nič, kar k mojstru bo šel na dom. Skočil je na svoje razmajano kolo in se zapodil v sosednjo vas. Mojster ga je začudeno pogledal, ko mu je Sámó razložil svoje težave.

»Toda Sámó!« se mu je zasmeyal. »Jaz pri tem nimam prav nič. Rečem ti samo to, da porabi tudi ti svojo plačo, če jo bomo že vsi drugi.«

»Toda jaz tega denarja sploh nisem zaslužil!« se je jezil Sámó in po mojstrovem nasvetu odvihral k pisarki na dom.

»Vi ste krivi!« jo je napadel. »Dali ste mi denar, ki ga nisem zaslužil, drugič pa: obračunali ste mi, čeprav nisem skoraj nič delal.«

»Dobili ste poprečen mesečni dohodek,« mu je povedala pisarka. »Če pa vam ni kaj razumljivo, se raje oglasite jutri dopoldne v blagajni.«

»Saj se tudi bom!« je poskočil Sámó. »Tujega denarja ne maram!«

Ob pol šestih je že čakal pri blagajni, seveda pa blagajničarke še ni bilo. Bila je pač še mlada, ravno zrela dekle, ki je po burni noči s svojim fantom težko prišla v službo tudi ob šestih. Običajno je kot bi bila nenavadno točna zamudila dve minuti do tri. Sámó je medtem odhitel k mojstru in si izprosil dan dopusta, da uredi nujne stvari. Ubral jo je nazaj k blagajni.

»Mi izplačujemo samo tisto, za kar nam dajo nalog. Če ste tudi vi vmes, vam ne morem pomagati. Sicer pa imam običajno ravno nasprotno primere. Ljudje hodijo k meni, da bi jim nakazala več denarja, ne manj. Ali ste čisto zdravi, tovariš Pošten?«

»Smrklja!« je ušlo Sámó skozi zobe.

»Prosim?« ga je zviška pogledala blagajničarka. Da bi se ga čimprej znebila, ga je poslala k operaterju v računski center. Morda se je on kaj zmotil, čeprav je hkrati vedela, da ne.

»Lepo vas prosim, ali lahko vam vrnem plačo. Bil sem na dopustu in je nisem zaslužil...« je ves upehan ponavljal svojo zgodbo Sámó.

»Človek božji, ali ste padli z Lune. Kaj pa imam jaz pri tem! Preluknjam in uredim kartice, kot mi dajo podatke!«

»Toda jaz ne maram tega denarja!« se je izvilo Poštenu iz grla, kot bi klical na pomoč sredi puščave.

»Pojdite k šefu računskega centra!« je utrujeno zamahnil z roko operater. »Prva vrata levo, potem naravnost, na koncu desno in tretja vrata na desni, ko pa stopite v predsobo, leva vrata na desni strani.«

»Rad bi vrnil plačo,« je že pri vratih začel Sámó, kot bi bil navit. »Bil sem na dopustu, pa sem jo vseeno dobil. Toda po mojih načelih tega ne morem sprejeti.«

Šef računskega centra je zmajeval z glavo: »Saj vendar živimo v socialistični družbi. Ta denar ste zaslužili že med letom. Ne moremo vas vendar kar tako pustiti na cedilu. Vrnite se na svoje delovno mesto, pridno nadaljujte z delom, denar pa v miru porabite.«

»Niti ne dotaknem se ga ne!« se je postavil Sámó proti njemu. Bil je tako trmast, da ga je moral šef nazadnje postaviti pred vrata.

»Rad bi vrnil plačo,« je Pošten ves zbežan ustavil delavca iz njegove TOZD. »Lepo te prosim, pomagaj mi!«

»Seveda, seveda,« ga je sodelavec tovariško potrepjal po rami. »Če drugi nimajo razumevanja za tvoje težave, ti jaz, kot tvoj najboljši kolega, rade volje pomagam. Hvala lepa! Uredil bom tako, da boš zadovoljen ti in da tudi drugih ne boš več nadlegoval.«

Sámó Pošten ga je ves solzan od sreče objel. Se so na svetu poštenu ljudje! Sodelavec pa je Sámóvo plačo brez problemov uporabil s svojimi pivskimi prijatelji v bližnji gostilni. Po uspešnem treningu na dopustu je prvo pivsko tekmovanje po njem nenavadno dobro uspelo.

C. S.



»Hudiča, ste sploh delali šoferski izpiti?«
»Večkrat že, kot vi!«

V LETALU

Norci bi se morali prepeljati iz ene norišnice v drugo. Med vožnjo v letalu so počeli vse mogoče, tako da je imel pilot že težave z upravljanjem letala. Potniki so bili zdaj v tem delu letala, zdaj v drugem. Naročil je stewardesi, naj jih takoj pomiri. Odšla je v potovalni prostor. Ko se je čez četrte ure vrnila v pilotovo kabinu, je bilo že povsem tiho. Letalo je mirno letelo. Pilot je vprašal: »Kako, da je tako mirno? Kaj si napravila?«

»Igrali so nogomet v letalu, pa so rekli, da imajo premalo prostora. Zahtevali so, da jim odprem vrata na dvorišče. Pa sem jih.«